

Kommunens beredskapsansvar

Polarsirkeltinget, Mo i Rana

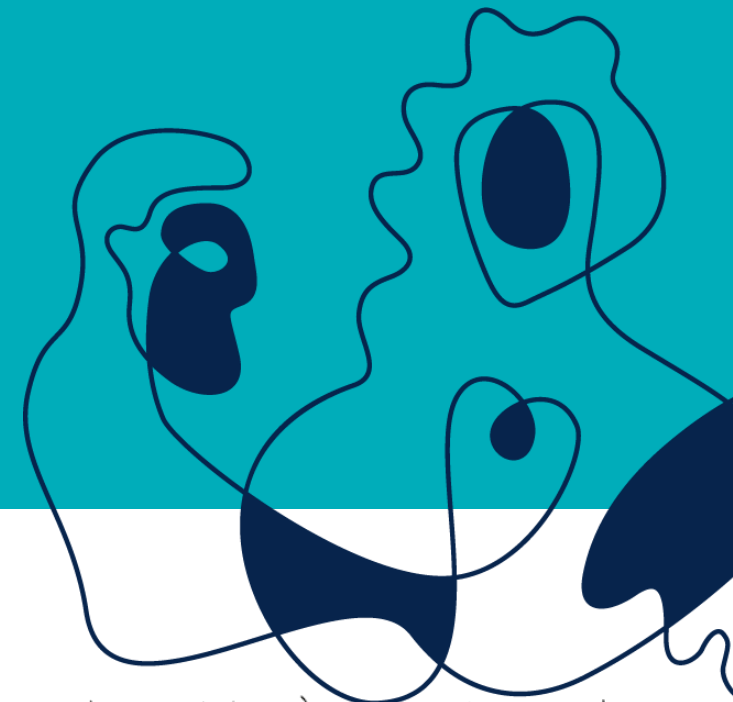
13/2-25

Fylkesberedskapssjef Asgeir Jordbru

Statsforvalteren i Nordland

*Nordlaanten Staatehaaltoje
Nordlánda Stáhtaháldadiddje*

— virker til Nordlands beste

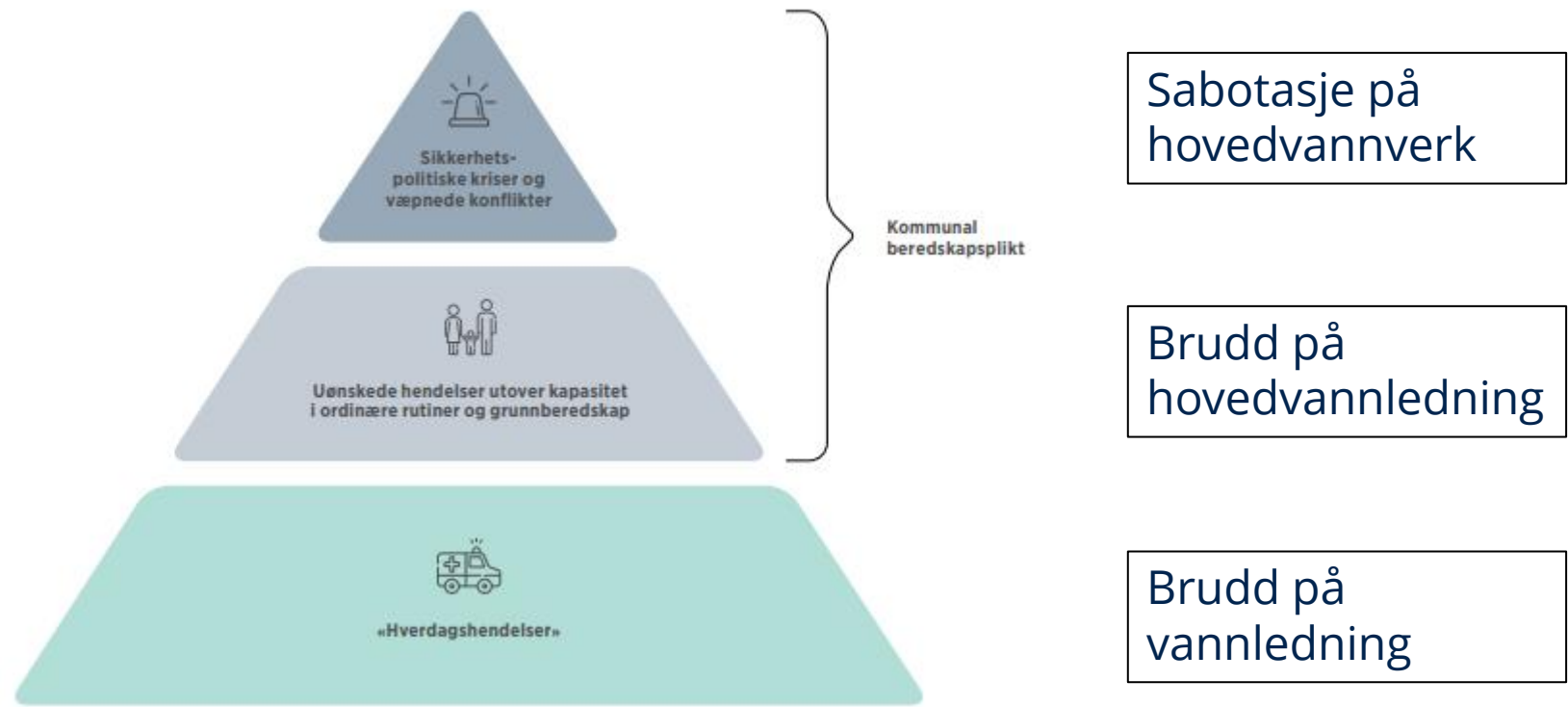

Beredskapsprinsippene

- Alle beredskapsaktører må ha tilstrekkelig kunnskap om hverandres oppgaver og ansvar.
 - Ansvarsprinsippet
 - Den som har ansvar i det daglige har også ansvaret i en krise
 - Likhetsprinsippet
 - Kriser skal løses med så lik organisering som i det daglige
 - Nærhetsprinsippet
 - Kriser skal løses på lavest mulig nivå
 - Samvirkeprinsippet
 - Alle har et ansvar for å samvirke med andre beredskapsaktører

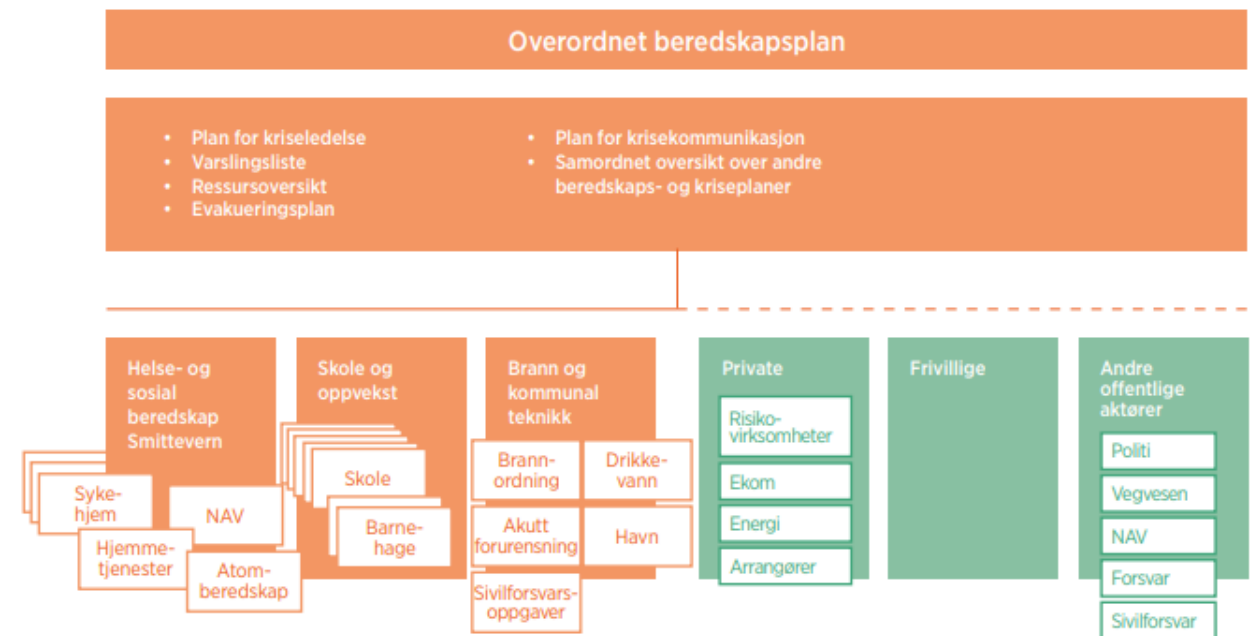
Kommunal beredskapsplikt

Kommunal beredskapsplikt

- Sivilbeskyttelsesloven og forskrift om kommunal beredskapsplikt
 - Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse
 - Helhetlig og systematisk arbeid
 - Beredskapsplan
 - Øvelser og evaluering
 - Tilsyn

Kritisk infrastruktur i Nordland

Kabelbruddet til Bø: – Dette var en alvorlig tankevekker

– virker til Nordlands beste

Sikkerhet i Nordland

«Økt sikkerhetspolitisk press krever mer innsats i Nordland»

Økende aktivitet mot åpenbare etterretningsmål i Nordland setter politiet på prøve, og utviklingen viser at flere av hendelsene det siste året er mer alvorlige.

— virker til Nordlands beste

Dagbladet: PST undersøker mulig sabotasje på kabler ved Evenes flystasjon

Mistenker sabotasje på Andøya

Jammetest: 90 organisasjoner og selskaper fra 20 land er til stede på årets jammetest på Andøya. Her fra fjorårets test. Foto: David Jensen, Jensen Media

Risiko- og sårbarhetsanalyse for Nordland (Fylkes-ROS)

Naturhendelser

- Storm og langvarig strømbrudd
- Stormflo og flom
- Kvikkleireskred
- Pandemi
- Utbrudd av ukjent sykdom
- EKOM-brudd grunnet skred
- Bortfall av vann etter tørke

Store ulykker

- Trafikkulykke med farlig gods
- Skipsforlis med oljesøl
- Tunnelbrann på E6
- Evakuering av cruiseskip
- Atomulykke

Tilsiktede hendelser

- Ekstremistisk bombeangrep
- Skyting ved ungdomsklubb
- Cyberangrep

Sikkerhetspolitisk krise

Krigshandlinger i Norge

Meld. St. 9

(2024–2025)

Melding til Stortinget

Totalberedskapsmeldingen

Forberedt på kriser og krig

Bakgrunn

- Totalberedskapskommisjonen (2023)
 - sikkerhetspolitikk, klima, demografi og teknologisk utvikling.
- Forsvarskommisjon (2023)
- Koronautvalget (2023)
- Nasjonal sikkerhetsmyndighets sikkerhetsfaglig råd
- Ekstremismekommisjonen (2024)
- Trussel- og risikovurderinger
- Evalueringer etter hendelser og øvelser

– virker til Nordlands beste

Hovedmål

1. Et siviltt samfunn som er forberedt på krise og krig
2. Et siviltt samfunn som motstår sammensatte trusler
3. Et siviltt samfunn som understøtter militær innsats

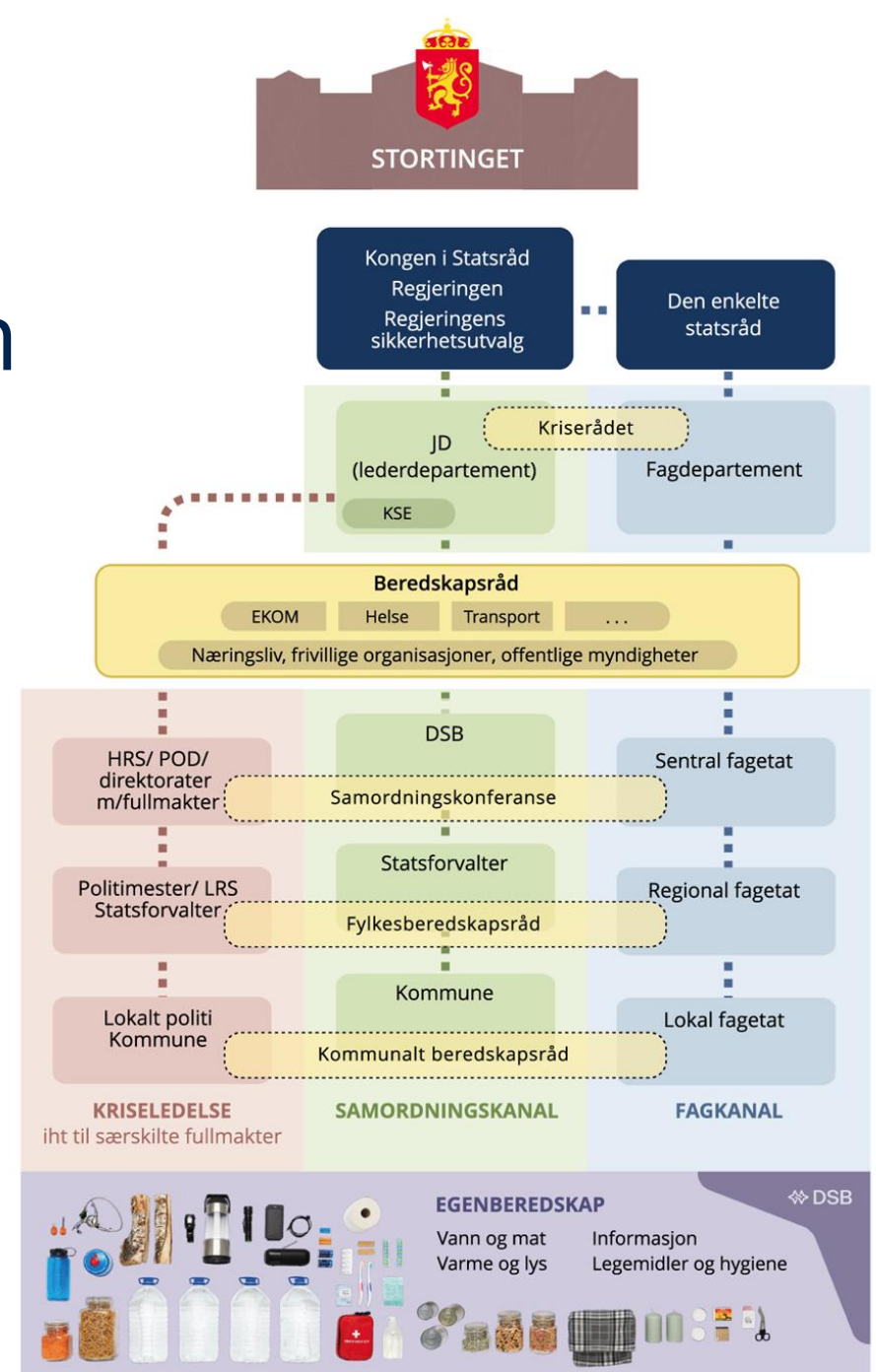
7 Strategiske prioriteringer

- Regjeringen skal:
 - Sikre bosetting, god grunnberedskap og levende lokalsamfunn i hele landet.
 - Utnytte samfunnets samlede ressurser bedre i forebygging og krisehåndtering, herunder involvere næringsliv og frivillige i beredskapsarbeid lokalt, regionalt og nasjonalt.
 - Styrke digital motstandskraft og nasjonal kontroll over kritisk infrastruktur og strategisk viktige virksomheter, naturoressurser, eiendom og verdier.
 - Styrke motstandskraften i befolkningen og bevare høy grad av tillit i samfunnet.
 - Styrke forsyningssikkerheten, herunder matsikkerheten.
 - Sikre tettere samarbeid mellom sivile sektorer og forsvarssektoren.
 - Styrke sivil evne til å understøtte alliert militær innsats i rammen av NATO og gjennom styrket nordisk og europeisk beredskapssamarbeid.

Rådsstrukturer og langtidsplan

- Kommunalt beredskapsråd forskriftsfestes
- Nasjonale beredskapsråd for kritiske samfunnsfunksjoner etableres i 2025 (beredskapsplanlegging og tilstandsvurderinger)
- Næringslivet og frivillige organisasjoner skal integreres i den nye strukturen.
- På bakgrunn av råd etableres langtidsplan for sivil beredskap som igjen vil danne grunnlag for budsjett og investeringer.
- Regelmessig nedsette en totalberedskapskommisjon.

– virker til Nordlands beste

Statsforvalteren

- Det er en forventning blant kommuner og regionale beredskapsaktører at Statsforvalteren skal bidra mer i beredskapsplanlegging, veiledning og øvelser, samt ved håndtering av hendelser og kriser.
- Regjeringen har styrket hvert embete med 3,2 millioner på samfunnssikkerhet og beredskap. Formålet er å intensivere statsforvalternes arbeid med å:
 - øke lokalt og regionalt nivå sin evne til å yte sivil støtte til militære operasjoner
 - sikre kontinuitet i kritiske samfunnsfunksjoner
 - verne sivilbefolkningen mot konsekvensene av krise og krig.

Kommunal beredskap

- Regjeringen vil styrke beredskapsarbeidet i kommunene ved å stille krav om at kommunene skal ha, eller være tilknyttet, et kommunalt beredskapsråd.
- Regjeringen vil vurdere hvordan beredskapskoordinatorrollen i kommunene kan videreutvikles.
- Regjeringen vil legge til rette for økt støtte og veiledning til kommunene gjennom utarbeidelse av veiledning og verktøy for å sikre bedre beredskap
- Det er viktig at totalforsvarshensyn ivaretas i samfunnsplanleggingen på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå. Regjeringen vil derfor gi Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap oppdrag om å utarbeide en veileder for å tydeliggjøre kommunenes roller og ansvar.
- Regjeringen vil også gi Sivil klareringsmyndighet oppdrag om å utarbeide en veileder for sikkerhetsklarering av personell på kommunalt nivå for å tydeliggjøre roller, ansvar og behov.

Kommunal beredskap

- Regjeringen vil etablere en forsterkningsordning for kommunal krisehåndtering knyttet til bl.a. psykososial støtte, kommunikasjon og koordinering.
- Regjeringen vil igangsette et arbeid med å konkretisere innretningen på ordningen, både med hensyn til hvilke ressurser som skal inngå, grensesnittet til eksisterende beredskapsordninger, og roller og ansvar til aktuelle aktører. Arbeidet må ses i sammenheng med regjeringens styrking av Statsforvalteren.

Nordisk samarbeid

- Regjeringen vil:
 - styrke det nordiske samarbeidet om sivil-militær beredskap med særlig vekt på NATOs arbeid med sivil motstandskraft og vertslandsstøtte.
 - vurdere hvordan beredskapssamarbeidet i Nord-Norden kan styrkes.
 - fortsette arbeidet med å videreutvikle militær mobilitet i Norden, herunder utvikle en strategisk korridor for militær mobilitet gjennom Nord-Norge, Nord-Sverige og Nord-Finland for å bidra til at personell og materiell kan flyttes fra norske havner, til Sverige og Finland

Strategisk viktige områder

- Strategisk viktige geografiske områder kan være områder for alliert mottak, vertslandsstøtte, korridorer for fremføring av militært materiell eller særskilt behov for evakuering både i Norge og mellom allierte, eller områder med samlinger av viktige innsatsfaktorer og tjenester.
- Det kan også være områder som er særlig utsatt for påvirkning og hendelser som utfordrer kritiske samfunnsfunksjoner eller kritisk infrastruktur, og som dermed truer nasjonens sikkerhet.
- Aktuelle tiltak i de geografiske områdene kan være å forsterke kritisk infrastruktur, mer målrettet arbeid med egenberedskap, kompetansebygging, og legge til rette for styrking av kommunal beredskap og gjennomføring av øvelser på spesifikke scenarier.

Strategiske viktige områder

- Andre eksempler er
 - tiltak som øker forsyningssikkerheten gjennom krav til transportkapasitet (tilgjengelige transportressurser) og beredskapslagring
 - sikre tilstedeværelsen av myndigheter og andre tiltak som bidrar til tilgang på beredskapsaktører.
 - Økt koordinering og samarbeid mellom ulike sektors tilnærming overfor kommunene, mellom kommunene og øvrige forvaltningsnivåer
 - tverrsektoriell planlegging, og trening og øvelser mellom forsvarssektoren og sivile aktører

Øvelser

- *«Det er svært viktig at det legges til rette for øvelser på alle nivåer. Det må øves jevnlig på ulike scenarier og det må gjøres til en del av det kontinuerlige beredskapsarbeidet.»*
- Lite konkret på lokalt og regionalt nivå, mer rettet mot nasjonale øvelse og Forsvarets øvelser.

Styrket motstandskraft i befolkningen

- Statsforvalteren i Troms og Finnmark, politiet og Forsvaret i Finnmark har gått sammen om å etablere et pilotprosjekt for å øke motstandskraften og styrke samfunnsberedskapen i Finnmark.
- Kjernen i prosjektet er å øke bevisstheten om totalforsvar og beredskap, der blant annet et mål er at ungdom skal få økt kompetanse om beredskap.
- Stortinget har vedtatt å støtte piloten med 2 mill. kroner.
- Justis- og beredskapsdepartementet vil også be Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap om å bidra i evaluering og erfaringsoverføring til øvrige statsforvaltere.

Tilfluktsrom

- I utgangspunktet skal det bygges private tilfluktsrom ved oppførelse av bygg som overstiger 1 000 m² bruksareal i tilfluktsrompliktige kommuner, og offentlige tilfluktsrom til 20 % av innbyggerne i slike kommuner.
- Eier av tilfluktsrommene har ansvar for å vedlikeholde rommet i fred og klargjøre og drifte rommet ved beredskap. Tilfluktsrommet skal kunne tas i bruk på 72 timers varsel.

Tilfluktssteder

- **Beskyttelse der du er:** Når det vurderes som tilstrekkelig trygt å bli der man er, «lukk og lås dører og vinduer og hold deg innendørs».
- **Lokasjoner i tryggere geografiske områder:** Når det er nødvendig med evakuering til forhåndsutpekte områder og lokasjoner, der det ikke stilles spesielle krav til sistnevnte utover at de ligger utenfor det usikre eller farlige området.
- **Dekningsrom:** Lavere tekniske krav til rommet enn for tilfluktsrom, men gir likevel beskyttelse mot konvensjonelle våpen, eller andre relevante trusler som følge av bruk av slike. Dekningsrom kan eksempelvis være fjellanlegg, tunneler, T-banestasjoner, underjordiske garasjeanlegg mv.
- **Tilfluktsrom:** Permanent beskyttelsesrom med CBRNE beskyttelse for vern av befolkningen mot skader ved krigshandlinger, forberedt for lengre opphold med blant annet vannforsyning og rensing av luft.

Krigsutflytting

- Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap har startet et arbeid for å revidere krigsutflyttingsplanverket, og er i gang med å vurdere hvilke områder som med dagens utfordringsbilde bør ha slike planer.

Brannberedskap

- Regjeringen vil utarbeide en nasjonal risiko- og sårbarhetsanalyse som skal danne grunnlaget for å sikre flere gripbare nasjonale støtteressurser for brann- og redningsvesenet i hele landet.
- Regjeringen vil sikre brann- og redningsvesenets rolle i Norges totalforsvar ved å klargjøre brann- og redningsvesenets rolle i krise og krig
- En nasjonal risiko- og sårbarhetsanalyse vil også innebære å vurdere om Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap skal få en tydeligere rolle og et tydeligere ansvar som nasjonal brannmyndighet ved store eller samtidige hendelser, hvor behovet for koordinering er stort.

Desinformasjon

- Regjeringen har utvidet egenberedskapsrådene til befolkningen til å omfatte råd om hva den enkelte kan gjøre for å identifisere feil- og desinformasjon.
- styrke arbeidet mot desinformasjon og påvirkning gjennom å
 - legge fram en strategi for å styrke motstandskraften mot desinformasjon våren 2025.
 - i samråd med mediebransjen vurdere mulige tiltak som kan styrke befolkningens evne til kildekritikk og motstandskraft mot desinformasjon.
 - følge opp de store teknologiplattformenes påvirkning på det norske ordskiftet.

Spørsmål

